

MÁTÉ, 7, 21. Nem minden, a ki ezt mondja : Uram ! Uram ! megyen bé a mennyországba, — hanem a ki cselekszi az én mennyei Atyámnak akaratját.

II. PÉTER, 1, 5. A ti hitetek mellé ragaszszatok jóságos cselekedetet.

A kereszténység egész gyakorlati értéke, a mit ez igék prédikálnak. Ne tartanók-e mi azt fontosnak ? Mellőznők-e, vagy kevésbre becsülnők-e, mint a mennyit igényelhet. Elmerítnők-e azt akármily nagyszerű hitelméletbe is, feláldozhatnók-e, hacsak elvben is, akárminő fényes képzet, nagy eszme kedvéért is, vagy alárendelnők-e bárminő hitelvnek is ? Nem lennék méltó követője, tanítványa a Krisztusnak, nem lennék méltó hirdetője a

keresztény vallásnak, vagy legalább is félre-
 érteném az evangéliumot, ha Jézus és apos-
 tola igéiben nem azt olvasnám, a mi a
 kereszténység gyakorlati értékét teszi és ha
 ez értéket áldozatul adnám arra, hogy vala-
 mely tannak határa kiszélesíttessék, vagy
 kisebbitném, alábbszállítanám azért, hogy
 akármelyik tan is még nagyobb szerüvé tés-
 sék. Ez értéket feláldozni annyi, mint az
 élettől duzzadó, gazdag tenyésztő erőktől
 meddőséget várni; ez értéket alábbszállítani:
 szép mezőknek dús termését felületes szem-
 mel nézni. Nem, ez értéket, ez elemet fel-
 áldozni, vagy alább szállítani nem lehet és
 nem szabad. Ez érték, ez elem: a jó csele-
 kedet és e cselekedetek öszszege, a keresz-
 ténység dicsősége, a keresztény magasabb
 élet.

Méltassuk ez értéket, ez elemet, a miként
 azt Jézus méltatta, méltassuk és ismerjük meg
 a jó cselekedetet; ismerjük meg azt, hogy a

jó cselekedet feltétele az Isten országába
 lépésnek e földön és feltétele az örökkévaló-
 ságban.

I.

A jócselekedet feltétele az Isten országába
 lépésnek e földön.

Nagy gyülekezet Jézus körül.

A boldogokról, a hű tanítványokról s
 mindenek felett Isten országáról folynak az
 igék ajakáról. Az Isten országának képe fen-
 séges körvonalaiiban és mély tartalmában
 most rajzolódik ki szelleméből; a lelkiország
 polgárságának feltételei most bontakoznak ki
 teljes világításban hallgatói előtt. És a kinek
 hite oly nagy volt, hogy világokat mozga-
 tott; a ki tanítványainak is azt mondotta,
 hogyha annyi hitetek van, mint a mustármag,
 hegyeket mozdíthattok ki helyükből; a ki

így beszélt a hit hatalmáról és jelentőségéről; a kinek érzülete oly tiszta, a szentségig tiszta, s tanítványainak is azt mondta, hogy tisztának, jónak kell lenni érzületben, jónak, igaznak a gondolatban; a kinek imádata a legigazabb áhitat s tanítványainak is azt mondta, hogy őszintének kell lenni az imádatnak; a kinek emberszeretete a legnemesebb, mely valaha létezett, s tanítványainak is azt mondja, szeressétek felebarátaitokat, szeressétek, ha még ellenségeitek is azok; a ki mindezekről szól — mindezeknek: hitnek, érzületnek, gondolatnak koronájául a tettet, a jó cselekedetet állítja oda, mondván: „az ő gyümölcseikről ismeritek meg őket”. Hozzátok jönnek hamis próféták, a kik mást hirdetnek nektek; de őrizzétek az ilyenektől magatokat. Mondom néktek, az ő gyümölcseikről ismeritek meg őket. Teremjete jó gyümölcsöket, mutassatok jó cselekedetet, mert „nem minden, a ki ezt kiáltja: „Uram,

Uram! megyen bé a mennyországba, hanem a ki cselekszi az én mennyei Atyámnak akaratját”.

Hát mi másként becsülnők-e a jó cselekedetet, hát mi alárendelt jelentőséget tulajdonítanánk-e a kereszténységben annak? Hát a mindennapi életben akárminő dologban nem azokat dicséritek-e, a kik jót cselekesznek; a mindennapi életben nem azokról szólnak-e különbség nélkül magasztalólag mindenek, a kik jótetteikkel kitűnnek? Hát csupán a vallásban, vallásilag ne lenne-e értéke a jó cselekedeteknek?! Hát ennyire eltávolodnék-e a kereszténység a Jézus kereszténységétől? Hát lángoló hitem csak akkor ér valamit, ha nem válik magasztos istentiszteletténynyé; a jó és nemes gondolat, ha nem ölt testet; emberszeretetem, ha a szívben marad és nem nyilatkozik tettben sohasem; önfeláldozásom, csak ha mint szándékot,

csak ha mint gondolatot magamban tartom, csak akkor...? Hát miért dicsőítik a hazafias nagy tetteket; miért dobban meg az emberek szive, az önfeláldozó erényt szemlélve; miért kíséri mindenütt elismerés a politikai nagy cselekedeteket; — miért veszik mindenütt számba a legkisebb, legparányibb polgári érdemet; és miért fogadják különbség nélkül az emberek nyilatkozatait az elismerésnek?! Hát csupán a vallásban, vallásilag értéktelen-e, lenne-e értéktelen a jó cselekedet? Hát akkor hogyan lesz, miről hallottok oly gyakran beszélni fennhangon, „a kereszténység élet”, ha az élet amaz elemét, a jó cselekedetet nem ismeri meg?! Őrizzétek meg magatokat a hamis prófétáktól!... És hogyha a hit világossága megvilágosítja lelketeket, csodás erejével kebletekben hatni érezitek; ha szívetekben érzelmek támadnak, melyek önmagatokkal, Istennel és embertársaitokkal szemben valami jobb, valami magasabb, fen-

sőbb felé ragadnak: hadd jöjjenek elő a szívből az életnek cselekedetei, hadd jöjjenek elő a szívből a jó cselekedetek, mert ezek a Jézus kereszténységében nemcsak hogy helyet foglalhatnak, de oly kívánalom, a mely nélkül magatokat valódi keresztényekké nem avatjátok, Isten országának valódi polgáraivá nem emelkedhettek, mert a hit fényes világossága a jó cselekedeteken dicsőítette a Mennyei Atyát régen és a jó cselekedeteken dicsőítheti ma is a legfénylőbben... A jó cselekedet feltétele az Isten országába lépésnek e földön.

II.

És feltétele az örökkévalóságban.

Jézus a tanítványoknak és a körük gyűlt sokaságnak Isten országáról nemcsak úgy beszélt, mint a melynek határai a földig terjed-

nek, hanem mely az örökkévalóság végtelenségébe megy át. Képzelve képben tükrözi előre az örök hont, hol a lélek a tökéletesedésben végtelen úton tovább halad; képzelve előre veti képét a jövő Istenországnak: fényes beözönölt hajlékok, melyek a földről elszállt lelkekre várnak. És a ki a hit szemével nézett e fényes hajlékok távoli tájaira s ki az Isteni Hatalmat az igazságosság mezében, de a könyörület, irgalmasság, kegyelem szelid fuvalmán látja a mennyei hajlékok felett lebegni: mindenekfelett a jó cselekedetre mutat hallgatói előtt, mint olyanra, mely ama hajlékokat a lelkeknek megnyitja s részeivé teszi az örök isteni boldogságnak. Nem az, a ki azt mondja: Uram! Uram! megyen be a mennyországba, hanem a ki cselekszi az én mennyei Atyámnak akaratját. S arra az időre szállván gondolata, a mikor már ő is eljutott a fényes hajlékba, folytatja: Sokan mondják nékem ama napon: „Nemde, nem

a te nevedben tanítottunk-e? nem a te nevedben üztünk-e ördögöket? De vallást teszek: Nem ismerem őket, mert álnokságnak cselekedői. Csakis, a ki cselekszi az én mennyei Atyámnak akaratját, megyen be a mennyországba.

Hát mi másképp gondolnók-e, lelkünk a túlvilági végtelen birodalom szemléletébe mérülve, azzal a gondolattal tér-e meg e szemléletből, hogy valamely csodamódon, valamely rajta kívül levő csodaeszköz által fog egykor a túlvilág virányos szép mezőire érkezni? Azt tartanók-e, hogy más egyéb s nem mindenekfelett az életnek cselekedetei emelik a mennybe? Hát mondjátok, hogy ez a jelen idő, mely a múltra nézve úgy áll, mint jövő, nem mindenekfelett a jó cselekedeteket örökíti-e; mondjátok, hogy nem a jó cselekedetek, nem az egyéni érdemek-e azok, melyek felmagasztaltatnak; nem ezek-e azok,

melyekről a nemzetek történelemkönyvébe legfénylőbb lapokat irnak; az elnyugodott elődöknek nem erkölcsi tettei, nem életcselekedetei-e azok, melyek az utánnok következő időben, rájuk nézve jövőidőben, a jelenben is és az ezután következő időkben is az emlékezetben tovább élnek, e földön fönmaradnak. Hát csupán vallásilag ne lenne-e értéke a jó cselekedetnek?! Hát buzgó törekedésem, nemes igyekezetem, ez önmegtágadás, fájdalom, szenvedés árán hozott áldozatok mind hiábavalók, haszontalanok? Legjobb cselekedeteim, melyeket minden önzés nélkül, csakis a jó iránti tiszta szeretetből tettem, semmit sem érnek? Hogy megpróbáltatás, kísértés közt is törekedtem mindig a jót és nemest választani és követni; mindig az igazság útjában járni; hogy egész életemet arra szenteltem, hogy szellemi lényem törvényeinek engedelmeskedve, a jót minden körülmény között kövessem, cselekedjem, és

követtem, cselekedtem: nem jön számításba az ítéletnapon az én Uram Istenem előtt? Jó cselekedet, nemes tett, egyéni érdem mind semmi, nem jelent ez semmit az én idvezítésemre s én csak úgy állok előtte, mint egy számnélküli, mint egy öltözetlen rabszolga s a lelkek, mint egy gyülelész csoport, mely arra való, hogy a hatalom Ura feltétlen kegyelmét vele szemben ragyogtassa? . . . Ah! őrizétek meg magatokat a hamis prófétáktól, őrizétek meg! . . . És hogyha lelketekben új és új elhatározások születnek; hogyha egy ellenállhatatlan vágy tovább viszen, hogy erőiteket kifejtsétek; hogyha egy ellenállhatatlan vágy viszen, hogy ezt a létet, a mely néktek a mindenség világában a földi életben adatott, önmagatokért és embertársaitokért továbbra is nemesen, dicsőségesen használjátok: hadd nyilatkozzanak ez elhatározások, e vágy, e mély szándékok, hadd jöjjenek elő a szívből folyton az életnek cselekedetei; hadd jöjjenek

elő a jövőért is a jó cselekedetek; hadd fonjanak koszorút halántékaitokra, hogy ékesitse homlokotokat a jó cselekedet drágaköveiből készült ékes korona, hogy azzal jelenhessetek meg a mennyei fényes hajlékok előtt, mert az Isteni Fény nemcsak hogy nem fogja azt elolvasztani, hanem, mint Isten gyermekeinek koronáját, még nagyobb fényvel fogja bera-gyogni és a mi benne nem fénylő, arra a kegyelem áldott sugarát hinteni, hogy föltá-ruljon néktek a menny. Hadd jöjjenek elő folyton a jó cselekedetek, mert ezek feltételei az Isten országába lépésnek az örökkévaló-ságban is. Csakis a ki cselekszi az én meny-nyei Atyámnak akaratját, megyen bé a menny-országba! . . .

Jézus magasra helyezte a jó cselekedetet. Helyeztétek ti is magasra, mert a jó csele- kedetek a keresztény élet.

A kereszténységben ezek által váltak ki

a nagy keresztény szellemek, ezek által egész keresztény korszakok; ezek emelték minden- kor a keresztény jellemek nagyságát; ezek által bizonyították magokat mindenütt valódi keresztényeknek a Krisztus vallását követő népek.

Hadd termékenyítse a keresztény hit érzel- mekkel és gondolatokkal kebleteket, hadd termékenyítse magasztos érzelmekkel és gon- dolatokkal és gazdagon termékenyült szive- tekből jöjjenek elő ama cselekedetek, az Isten törvénye, akaratja szerint való cselekedetek, hogy megnyiljanak előttetek Isten országának fenséges kapui e földön és egykor bémehes- setek Isten országa túlvilági birodalmának végnélküli dicsőségébe!

Ámen.